

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародної економіки та світового господарства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної роботи

Пантелеймонов А.В.

“ _____ ” _____ 2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: Економіка та підприємництво

напрямок : 6.030503 Міжнародна економіка

вид дисципліни: обов'язкова

економічний факультет

2018/ 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою
економічного факультету
22. 06. 2018 року, протокол № 8

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:
доцент Шуба О.А.

Програму схвалено на засіданні
кафедри міжнародної економіки та
світового господарства
протокол № 9 от 11. 06. 2018 року

Завідувач кафедри міжнародної економіки та світового господарства

_____ Задорожний Г.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету
протокол № 9 від 21.06.2018 року

Голова методичної комісії Євтушенко В.А.

_____ Євтушенко В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА” складена відповідно до:

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: 05 "Соціальні та поведінкові науки"
спеціальність: 051 "Економіка"
освітня програма: Міжнародна економіка
спеціалізація: Міжнародна економіка

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА” є формування системи методів дослідження сучасних проблем та особливостей розвитку міжнародної економіки

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни є формування системи знань у галузі міжнародної економіки, механізмів та інструментарію прийняття рішень у міжнародній сфері на мікро- та макроекономічному рівнях

1.3. Кількість кредитів 4

1.4. Загальна кількість годин $4 \times 30 = 120$ (30 лекцій + 30 практ. + 60 самостійна)

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
6-й	6-й
Лекції	
30 год.	12 год.
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
60 год.	108 год.
Індивідуальні завдання – курсова робота	
30 год.	

1.6. Заплановані результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати:

- методи покриття дефіциту платіжного балансу та методи регулювання платіжного балансу;
- основні форми міжнародних розрахунків;
- основні форми кредитів, що поширені у міжнародній практиці;
- форми та умови кредитування міжнародними та регіональними валютно-кредитними і фінансовими організаціями;
- механізм формування валютного курсу.

вміти:

- визначати макроекономічні фактори, що впливають на стан валютного ринку;
- аналізувати фактори, що впливають на стан платіжного балансу;
- орієнтуватись у валютних контрактах та валютних угодах;
- визначати фактори, що впливають на валютні курси.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Світова фінансова система.

1. Поняття, структура, елементи світової фінансової системи.
2. Світова фінансова архітектура.

Тема 2. Світова валютна система.

1. Національна та світова валютні системи.
2. Паризька система золотомонетного стандарту. Генуезька система золотодевізного стандарту.
3. Бреттон-Вудська валютна система.
4. Ямайська (Кінгстонська) валютно-фінансова система.
5. Європейська валютна система.

Тема 3. Світовий фінансовий ринок та ринок кредитних ресурсів.

1. Поняття, функції, еволюція та структура світового фінансового ринку.
2. Світові фінансові центри.

Тема 4. Міжнародний валютний ринок.

1. Міжнародні, регіональні та національні валютні ринки.
2. Операції на валютному ринку.
3. Світові ринки золота та операції з золотом.

Тема 5. Світовий ринок фінансових послуг.

1. Ринок страхових послуг.
2. Фондовий ринок.
3. Ринок лізингових послуг.
4. Ринок інжинірингових послуг.
5. Ринок консалтингу.

Тема 6. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага.

1. Баланси міжнародних фінансових розрахунків як узагальнюючі показники міжнародних економічних, політичних та культурних відносин між країнами.

2. Види балансів міжнародних розрахунків. Розрахунковий баланс: за визначений період та на визначену дату. Баланс міжнародної заборгованості.
3. Платіжний баланс як підсумковий показник світогосподарських зв'язків країни.
4. Економічний зміст платіжного балансу.
5. Структура платіжного балансу.
6. Методологія складання платіжного балансу. Класифікація статей платіжного балансу за методикою Міжнародного валютного фонду.
7. Фактори, що впливають на стан платіжного балансу.
8. Методи покриття дефіциту платіжного балансу.
9. Регулювання платіжного балансу: національне та міждержавне.
10. Концепції та моделі регулювання платіжного балансу. Теорія автоматичного саморегулювання платіжного балансу. Кейнсіанські теорії регулювання платіжного балансу. Теорії міждержавного регулювання платіжного балансу. Монетаристські теорії регулювання платіжного балансу. Теорії міждержавного регулювання платіжного балансу.
11. Платіжний баланс України.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	п	л а б .	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. СВІТОВА ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВА СИСТЕМА												
Тема 1. Світова фінансова система.	13	4	4			5	15	2				13
Тема 2. Світова валютна система.	17	6	6			5	14	2				12
Тема 3. Світовий фінансовий ринок та ринок кредитних ресурсів.	15	4	6			5	14	2				12
Разом за розділом 1	45	14	16			15	43	6				37
Розділ 2. МІЖНАРОДНИЙ РИНОК ВАЛЮТНИХ РЕСУРСІВ ТА ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС ЯК ПІДСУМКОВИЙ ПОКАЗНИК СВІТОГОСПОДАРСЬКИХ ЗВ'ЯЗКІВ КРАЇНИ												
Тема 4. Міжнародний валютний ринок.	19	8	6			5	15	2				13
Тема 5. Світовий ринок фінансових послуг.	13	4	4			5	15	2				13
Тема 6. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага.	13	4	4			5	17	2				15
Разом за розділом 2	45	16	14			15	47	6				41
Курсова робота												
Курсова робота	30					30	30					30
Усього годин	120	30	30			60	120	12				108

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Світова фінансова система.	4
2	Світова валютна система.	4
3	Світовий фінансовий ринок та ринок кредитних ресурсів.	6
4	Міжнародний валютний ринок.	6
5	Світовий ринок фінансових послуг.	4
6	Платіжний баланс та макроекономічна рівновага.	4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Переваги та недоліки Паризької, Генуезької, Бреттон-Вудської, Ямайської валютної системи	2
2	Концепції реформування світової валютної системи	2
3	Операції на валютному ринку	4
4	Світові ринки золота та операції з золотом	2
5	Фактори, що впливають на валютний курс	4
6	Теорії валютного курсу	2
7	Інституційно-організаційна система міжнародних кредитних відносин в умовах глобалізації	2
8	Міжнародний кредит та його роль в економіці	2
9	Порядок здійснення розрахунків у формі акредитиву, інкасо, банківського переказу	2
10	Переваги та недоліки використання акредитиву, інкасо, банківського переказу	2
11	Концепції та моделі регулювання платіжного балансу	2
12	Стан платіжного балансу України та методи його регулювання	2
13	Роль міжнародних організацій в системі регулювання міжнародної економіки	2
	Разом	30
	Курсова робота	30
	Разом	60

6. Індивідуальні завдання

У 6 семестрі за дисципліною «міжнародна економіка» передбачене проведення під час самостійної роботи курсового дослідження, на яке відводиться 30 годин.

Курсова робота є засобом перевірки теоретичної і методичної підготовки студента, його вміння працювати зі спеціальною літературою, осмислювати та систематизувати зібраний матеріал, аналізувати та порівнювати різні погляди на економічні процеси, чітко висловлювати свою думку, робити обґрунтовані висновки, формулювати пропозиції та ін.

Мета курсового дослідження полягає в оволодінні навичками самостійного поглибленого засвоєння матеріалу курсу «міжнародна економіка».

Завдання курсового дослідження:

- глибоке вивчення теоретичних основ обраної теми;
- застосування сучасних методологічних підходів для дослідження предмету й об'єкту;

- вивчення, збір, систематизація та обробка інформації з обраної теми;
- вироблення умінь формулювати висновки і пропозиції.

При написанні курсової роботи перед студентом стоїть задача показати умінь науково аналізувати і обробляти цифри і факти, самостійно складати таблиці, діаграми і зіставляти дані, знайдені в різних джерелах, виявляти тенденції в розвитку економічних процесів та ін.

В освітленні теми курсової роботи відображається оволодіння студентом матеріалом не лише обраної теми, але й курсу міжнародної економіки в цілому.

Курсова робота повинна містити такі необхідні елементи:

–винесення проблеми в загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими або практичними завданнями;

–аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких покладений початок вирішенню даної проблеми і на яких спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми, яким присвячується курсове дослідження;

–виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;

–виводи даного дослідження і перспективи подальших розробок в даному напрямі.

Курсова робота покликана навчити критично користуватися науковою літературою, правильно оцінювати її, глибоко осмислювати певні питання, зіставляти висловлювання різних учених з одного й того самого питання, коментувати їх, мотивувати правильність або помилковість окремих теоретичних положень, спостерігати факти, самостійно досліджувати проблеми, аналізувати і відповідно тлумачити їх, робити висновки та узагальнення.

При підготовці курсової роботи необхідно підібрати літературу, вивчити її, законспектувати найважливіші положення і скласти уявлення про існуючі в науці позиції щодо проблематики, яка стосується курсової роботи. Після цього слід скласти план роботи, тобто послідовний перелік основних питань, які необхідно висвітлити; центральні питання слід деталізувати. Заключний етап написання курсової роботи полягає у цілеспрямованому викладі зібраного й вивченого матеріалу з позицій її автора.

Захист курсового дослідження є не менш відповідальною справою, ніж її підготовка. Часто він відбувається у присутності кількох викладачів, студентів, які мають право ставити питання та висловлювати зауваження щодо роботи.

Головне для курсової роботи – глибина та повнота розкриття теми, творчий підхід, обґрунтованість висновків і узагальнень. Вона має відзначатися композиційною довершеністю, логічністю викладу інформації, вправністю літературної мови.

На високу оцінку заслуговують курсові роботи, які характеризуються науковою достовірністю, насиченістю конкретним змістом, багатим фактичним матеріалом, аргументованими висновками, бездоганними орфографією, пунктуацією та стилістикою, чіткістю композиції і правильним оформленням.

Вимоги до змісту й оформлення курсової роботи наведені у методичному посібнику до виконання курсових робіт з курсу «міжнародна економіка».

7. Методи контролю

Протягом семестру на практичних та семінарських заняттях здійснюється поточний контроль засвоєння тем навчального курсу.

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей у вигляді:

- опитування,
- розв'язання ситуаційних вправ,
- підготовки доповідей та презентацій,
- розв'язання розрахункових задач тощо,

- виконання письмової контрольної роботи, яка охоплює увесь матеріал курсу.

Письмова контрольна робота передбачає застосування таких засобів діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання,
- відкриті питання,
- розрахункові завдання.

Підсумковий контроль здійснюється у формі виконання екзаменаційної письмової роботи, що включає завдання за всіма темами навчального курсу (у тому числі тестові завдання та проблемні запитання, які передбачають розгорнуту відповідь).

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Екзамен	Сума
Розділ 1			Розділ 2				Контрольна робота, передбачена навчальним планом (курсова)		
T1	T2	T3	T4	T5	T6				
5	5	5	5	5	5	30	30	60	40
									100

T1, T2 ... – теми розділів.

Протягом навчального семестру за усі форми активності на практичних та семінарських заняттях, контрольну роботу, екзаменаційну роботу студенти отримують відповідну кількість балів, максимально за усі форми контролю разом – 100 балів.

Для зарахування першого та другого розділів студент повинен набрати мінімум по 3,5 та 4 бали відповідно, для зарахування контрольної роботи – мінімум 22,5 бали. Разом за роботу протягом семестру студент повинен набрати мінімум 30 балів.

До написання екзаменаційної роботи допускаються лише ті студенти, які виконали усі завдання й письмові роботи, передбачені навчальним планом і робочою програмою дисципліни. Якщо студент з яких-небудь причин був відсутній на заняттях і не набрав поточні бали, не написав контрольну роботу, він не може бути допущений до виконання екзаменаційного завдання. У цьому випадку необхідно спочатку виконати завдання, що входять до складу поточного контролю.

Залежно від кількості балів, отриманих внаслідок виконання завдань поточного контролю й виконання екзаменаційного завдання, студент отримує наступний результат:

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для екзамену
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Міжнародна економіка : навчальний посібник / За ред. С.В. Фомішин ; Авт. кн. А.П. Румянцев, О.М. Дудченко, О.Є. Лугінін, Л.О. Бетехтіна, др. – Львів : Новий Світ-2000, 2012 . – 445 с.
2. Міжнародна економіка : навчальний посібник для вузів / Г.Е. Гронтковська, О.І.Ряба, А.М. Венцурик, О.І. Красновська . – Київ : ЦУЛ, 2014 . – 382 с.
3. Міжнародна економіка : підручник для вузів / В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, В.К. Лебедева, інш. ; За ред. А.О. Задоя, В.М. Тарасевич . – Київ : ЦУЛ, 2012 . – 414 с.
4. Міжнародна економіка : навчальний посібник / Т.В. Андросова, К.Я. Петрова, М.М. Кім, М.А. Садиков ; За заг. ред. О.В. Носова . – Харків : Видавництво Харківського державного університету харчування та торгівлі, 2010 . – 322 с.
5. Міжнародна економіка : підручник / О.О. Завгородня, В.К. Лебедева, О.В. Летуча, інш. ; За ред. В.М. Тарасевич . – Київ : Знання, 2012 . – 143 с.
6. Международная экономика : учебник для вузов / Н.С. Логвинова, М.И. Барановская, О.В. Захарченко, др. ; Под ред. Ю.Г. Козак . – 4-е изд., перераб. и доп . – Київ : ЦУЛ, 2012
7. Міжнародна економіка : навч. посіб. / Білоцерківець В. В. , Завгородня О.О., Лебедева В.К.; за ред. д-ра екон. наук, проф. А.О. Задоя та д-ра екон. наук, проф. В. М. Тарасевича; Дніпропетр. ун-т економіки та права. - Д.: Вид-во ДУЕП, 2010. - 339 с. : табл., рис.
8. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль 1. Світова система господарювання. Навчально-практичний посібник. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 368 с.
9. Міжнародна економіка : навчальний посібник для вузів / В.В. Ковалевский, М.А. Левицкий, О.В. Воронова, М.І. Барановська ; За ред. Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова, В.М. Осипов . – 2-ге вид., перероб. та доп . – Київ : ЦУЛ, 2008 . – 1117 с.
10. Козак Ю.Г., Ковалевский В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: Навчальний посібник. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. – 676 с.
11. Козик В.В., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю., Босак А.О. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: Практикум. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Вікар, 2006. – 589 с.
12. Михайлушкин А.И., Шимко П.Д. Международная экономика: теория и практика: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2008. – 464с.
13. Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: навч. посібник. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2006. – 407 с.
14. Міжнародна економіка: підручник / А.П. Румянцев, Г.Н. Климко, В.В. Рокоча та ін.; За ред. А.П. Румянцева. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 479 с.
15. Міжнародна економіка: Підручник / за ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 224 с.
16. Миклашевская И.А., Холопов А.В. Международная экономика: Учебник / Под общ. ред. д.э.н. проф. А.В. Сидоровича; МГУ им. М.В. Ломоносова. – 2-е изд., доп. – М.: Издательство «Дело и сервис», 2000. – 304 с.
17. Овчинников Г.П. Международная экономика: Учебное пособие. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000. – 384 с.
18. Савельев Є.В. Міжнародна економіка: теорія міжнародної торгівлі і фінансів: Підручник для магістрантів з міжнародної економіки і державної служби. – Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 504с.
19. Довгаль Е.А. Международная экономика: Учебное пособие: Для студентов высших учебных заведений / Е.А. Довгаль, Народная украинская академия. – Х., 2001. – 264 с.

20. Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогон Ю.В. та ін. Міжнародна економіка: Навчальний посібник. – К.: «Центр навчальної літератури», Видавництво „АртЕк”, 2002. – 436 с.
21. Сапич В.І., Сапич Н.М. Міжнародна економіка: Практикум: Навчальний посібник. – Суми: ВТД „Університетська книга”, 2003. – 159 с.
22. Киреев А.П. Международная экономика. В 2-х ч. – Учебное пособие для вузов. – М.: «Международные отношения», 1997 г.
23. Киреев А.П. Международная экономика. В 2-х ч. – Учебное пособие для вузов. – М.: «Международные отношения», 1999 г.

Допоміжна література

1. Міжнародні фінанси : навчальний посібник для вnz / І.І. Д'яконова, М.І. Макаренко, Ф.О. Журавка, О.М. Костюк, ДВНЗ "Українська академія банківської справи Національного банку України" . – Київ : ЦУЛ, 2013 . – 547 с.
2. Міжнародні фінанси (за модульною системою навчання) : теоретично-практичний посібник / В.П. Шило, С.С. Доровська, С.Б. Ільїна, Н.С. Іванова . – 2-ге вид . – Київ : Кондор, 2010 . – 344 с.
3. Шуба О. А. Резервні валюти у структурі світової валютної системи. Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія «Економічна». Випуск 90. – 2016. – С. 147–153.
4. Шуба О.А., Єгупов Я.В. Фондові індекси як узагальнюючі показники стану фондового ринку в умовах соціально-економічної асиметрії світового господарства // М.І. Туган-Барановський: творча спадщина та сучасна економічна наука. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції до 150-річчя з дня народження М.І. Туган-Барановського (15-16 жовтня 2015 року) / відп. ред. О.І. Давидов. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 524 с. – С. 443-450.
5. Шуба О.А., Габінська О.О. Дослідження впливу соціальної політики компанії на інвестиційну привабливість її акцій в умовах соціально-економічної асиметрії світового господарства // М.І. Туган-Барановський: творча спадщина та сучасна економічна наука. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції до 150-річчя з дня народження М.І. Туган-Барановського (15-16 жовтня 2015 року) / відп. ред. О.І. Давидов. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 524 с. – С. 439-443.
6. Шуба Е.А., Кухарь Э.И., Соколан Д.С. Основные причины усиления социально-экономической асимметрии между странами ЕС // М.І. Туган-Барановський: творча спадщина та сучасна економічна наука. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції до 150-річчя з дня народження М.І. Туган-Барановського (15-16 жовтня 2015 року) / відп. ред. О.І. Давидов. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 524 с. – С. 450-456.
7. Шуба О.А., Шуба М.В. Еволюція підходів до дослідження глобальної системи резервних валют в умовах соціально-економічної асиметрії світового господарства // М.І. Туган-Барановський: творча спадщина та сучасна економічна наука. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції до 150-річчя з дня народження М.І. Туган-Барановського (15-16 жовтня 2015 року) / відп. ред. О.І. Давидов. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 524 с. – С. 456-480.
8. Шуба О.А., Габінська О.О. Злиття та поглинання як метод підвищення фінансової вартості компаній: досвід США//Конкурентні стратегії національного виробника на зовнішніх ринках: Збірник наукових праць за матеріалами Науково-практичної конференції з міжнародною участю 2 грудня 2014 р. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2015. – 112 с. – С.99-103.
9. Шуба О.А., Михайленко К.М. Статус резервної валюти як конкурентна перевага виробників країни-емітента//Конкурентні стратегії національного виробника на зовнішніх ринках: Збірник наукових праць за матеріалами Науково-практичної конференції з

міжнародною участю 2 грудня 2014 р. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2015. – 112 с. – С.103-106.

10. Шуба О. А. Діяльність фінансово-промислових груп у національних економіках / Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 316 с. – С. 156 – 170.

11. Ковтун Т.Д., Валютно-курсова політика та її вплив на національні конкурентні переваги // Національні моделі розвитку конкурентних переваг. Збірник наукових праць науково-практичної конференції молодих вчених та студентів. Харків: ХНУ. 2010. С. 132-139.

12. Ковтун Т.Д. Фесюнин Е.В. Образование валютного союза как инструмент синхронизации бизнес-циклов участвующих стран // Формування національних конкурентних переваг: ретроспектива та перспектива. Збірник наукових праць науково-практичної конференції молодих вчених та студентів. Харків: ХНУ. 2009. – 97 с.

13. Ковтун Т.Д. Мировой опыт валютно-финансовой интеграции // Проблемы та перспективи економічного розвитку і міжнародної інтеграції. Матеріали наукової конференції 1 грудня 2007 р.- Харків:ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2007.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Організації об'єднаних націй: <http://www.un.org>
2. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду: <http://www.imf.org>
3. Офіційний сайт Світового банку: <http://www.worldbank.org>
4. Офіційний сайт Держкомстату України: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Офіційний сайт Європейського союзу – <http://www.europa.eu.int>
6. Офіційний сайт Банку міжнародних розрахунків – <http://www.bis.org>